

Til Gunn Marit Helgesen, styreleder i KS
Heidi Granli, styreleder i KS Buskerud
Storingsrepresentantene fra Buskerud

Kopi: Ordførerne i Buskerud
Fylkesutvalget i Buskerud fylkeskommune

Dato: 23.09.2026

Ekstraordinær vekst i IKT-kostnader må tas på alvor

I møte mellom fylkesordførerne og KS den 23. september spilte vi inn flere aktuelle utfordringer for fylkeskommunene. Fra Buskerud løftet vi blant annet frem den ekstraordinære veksten i IKT-kostnader. Den prisveksten vi blir kompensert for er 4,4 prosent. Den står ikke i forhold til den reelle kostnadsutviklingen. Dette er i ferd med å bli en betydelig økonomisk utfordring.

Som en illustrasjon har prisen på den enkleste elev-PC-en i Buskerud fylkeskommune økt fra 4 988 kroner ved inngangen til 2026 til 10 250 kroner i tredje og fjerde kvartal. Det er en økning på over 100 prosent i løpet av samme år.

Dette gjelder utstyr vi er helt avhengige av for å kunne drive videregående opplæring. Digitale arbeidsverktøy for elevene kan ikke velges bort, samtidig som kostnadsutviklingen ligger langt utenfor det som er tatt høyde for i fylkeskommunenes økonomiske rammer.

Utfordringen gjelder heller ikke bare PC-er. Prisene på sentrale komponenter som minne og lagring har økt kraftig. Den vedlagte presentasjonen viser blant annet prisøkninger på over 400 prosent på minne og rundt 300 prosent på harddisker i 2026. Dette påvirker ikke bare PC-prisene, men også skylagring, datasentre og annen digital infrastruktur.

Også kostnadene til programvarelisenser øker betydelig. Stadig flere KI-funksjoner bygges inn i lisenspakkene, med økte priser som konsekvens og begrensede muligheter til å velge dem bort.

I tillegg kommer økte kostnader knyttet til nasjonale digitaliseringsprosjekter og fellesløsninger. Blant annet gjelder dette Vigo, digitalisering av den offentlige tannhelsetjenesten og andre løsninger som fylkeskommunene i praksis må være en del av fordi eksisterende systemer fases ut. Også dette bidrar til en kostnadsvekst som den enkelte fylkeskommune i liten grad kan påvirke.

Samtidig kan vi ikke møte kostnadsveksten ved å redusere innsatsen på informasjonssikkerhet. Det digitale trusselbildet krever tvert imot økte ressurser til blant annet overvåking, beredskap, backup, brannmurer og kryptering. Fylkeskommunens digitale infrastruktur utsettes daglig for angrepsforsøk.

For Buskerud fylkeskommune er den samlede merkostnaden på IKT-området i 2026 anslått til mellom 35 og 40 millioner kroner.

Bakgrunnen for mye av prisveksten er internasjonale markedsforhold, blant annet den sterke veksten innen kunstig intelligens og datasentre. Etterspørselen etter maskinvare, minne og lagringskapasitet øker kraftig, samtidig som produksjonskapasitet dreies mot servere og datasentre. Dette slår direkte inn i prisene kommuner og fylkeskommuner betaler.

Problemet er at denne utviklingen ikke gjenspeiles i de økonomiske forutsetningene kommunesektoren arbeider etter. Deflatoren i budsjettet er 4,4 prosent. Når helt nødvendige innsatsfaktorer samtidig øker med flere titalls prosent, og i enkelte tilfeller med flere hundre prosent, oppstår det et betydelig gap.

Vi har tidligere sett den samme utfordringen innen samferdsel, hvor ekstraordinær kostnadsvekst på blant annet energi, drivstoff, materiell og entreprenørtjenester ikke fullt ut er blitt fanget opp gjennom rammefinansieringen. Nå ser vi at tilsvarende utfordringer oppstår innen IKT, som er en stadig viktigere og mer grunnleggende del av kommunal og fylkeskommunal tjenesteproduksjon.

Dette er ikke en særskilt utfordring for Buskerud. Kostnadsøkningen gjør seg også gjeldende i andre fylkeskommuner. Presentasjonen viser blant annet at tilsvarende tiltak vil være nødvendige i Akershus og Østfold.

Vi vil derfor be KS om å kartlegge omfanget og løfte problemstillingen overfor regjeringen. Samtidig vil jeg oppfordre stortingsrepresentantene fra Buskerud til å være oppmerksomme på denne utviklingen i det videre arbeidet med kommuneøkonomien og statsbudsjettet.

Når kostnadsøkninger på helt nødvendige tjenester ligger dramatisk over den kompensasjonen som gis gjennom inntektssystemet, betyr det i realiteten mindre penger til skole, samferdsel, tannhelse og andre tjenester.

Det er en utvikling vi må ta på alvor.

Vedlagt følger en presentasjon som nærmere belyser kostnadsutviklingen i Buskerud fylkeskommune.

Med vennlig hilsen

Tore Opdal Hansen
Fylkesordfører i Buskerud

Dokumentet er elektronisk godkjent